

VASARNAP.

SZABADSÁG MAGAZINE SECTION



VASÁRNAP

A "SZABADSÁG" SZÉPIRODALMI
MELLÉKLETE.

SUNDAY MAGAZINE

of the oldest established and largest Hungarian
Paper in the United States.

Editor COL. ANDREW CSERNA, szerkesztő.

Edited and
Published at

Szerkesztőség
és kiadóhivatal

700-710 HURON ROAD, CLEVELAND, OHIO.

XXXI. VOL. FEBRUAR 16, 1923. NO.-7.

A BIRÁLAT

jogával mindenki szabadon élhet, aki szakértelemmel rendelkezik abban a tárgykörben, amelyhez a megbírált tartozik, vagy aki nem leledzik ugyanabban a hibában, amit bírálát tárgyává tett. Sajnos a bírálát jogával azonban inkább azok élnek teljes szabadsággal, akik egyáltalán nem szakértők semmi- ben s akik ezerszer nagyobb hibák áldozatai, mint azok, a kiket megbírálnak.

MÁSOK szemében meglátják a szálkát, de a magukéban nem látják a gerendát, régi mondás, de úgy látszik igaz marad, amíg emberek népesítik be a földet. Igaz marad, mert mérhetetlenül könnyebb a bírálát az önbírálatnál. Mert befele néző, kritikai szemünket vakká teszi a magunk szeretete, míg kifelé néző kritikai látásunkat egyre inkább megélesíti az önzés, a gyűlölet, a küzdelem az önfenntartásért.

SENKI sem élhet bizonyos hit nélkül, hit nélkül magában, bizonyos önérték nélkül, amelyet jogosnak tarthat. Az önfenntartás ösztöne az, amely saját hibáink dorongjával kiveri önbíráló szemünket, hogy hihessünk magunkban, hogy megtarthassuk önértékünket. Ha valóban tisztán látunk magunkat, ha őszinte tükröt tartanánk magunk elé, megborzadnánk magunktól s nem akarnánk többé megtartani egyéniségünket, életünket, amely gyűlöletessé válna előttünk.

A BIRÁLAT, a mások megbírálása az az altatószer, amellyel elaltathatjuk az önbírálat felébredését. Sokat beszélünk másokról, mások hibáiról, hogy ne legyen időnk elmélkedni a magunkéi felett, hogy ne vehessük észre a magunk hibáit. S figyeljük meg, ha egyszer valóban felébred bennünk az önbírálat szelleme, mennyivel enyhébb a hangja, mennyivel halkabb és könnyebben lecsillapítható, mintha bíráló szellemünk másokon próbálja ki erejét. Figyeljük meg, mekkorra élvezettel, szinte kéjjel fordulunk mások felé, hogy szétszedjük őket, hogy a kritika malomkövei között szétöröljük lelküket, egyéniségüket s hogy az örlés végén ne találjunk benne mást, mint pelyvát, amit elszórhatunk, a mire megvetően rátaposhatunk.

EGYMÁSHOZ fordulunk és titokban vagy nyíltan, titkos, vagy nyílt élvezettel cseplünk le a harmadikat s arra nem gondolunk, hogy ha elfordulunk, ránk kerül a sor, bennünket szednek szét s nem több és nem kevesebb igazsággal, ahogy mi szedtünk szét másokat. Miért értjük meg olyan nehezen, miért ébredtünk oly ritkán annak tudatára, hogy emberek vagyunk s így kell, hogy hibáink legyenek, mert különben angyalok volnánk, vagy istenek? Mennyire ritka az az ember, az az író is, aki mint Anatole France, ki merné jelenteni, hogy szereti hibáit,

ÖNPORTRÉ

Mit homlokom hisz,
ajkam tagadja.
Karom örök jószág,
lábam ős bűnök rabja.

Szemem tiszta ég.
Arcom havas föld,
mely gondárok szántják,
miket kedv már fel nem tölt.

Orrom szabad sas
szemüveg szárnyal.
A hajam őszi nap
s az állam tele arannyal.

Koponyám boltív,
világot tartó.
Derekam törött hid.
kinpöklökbe roskasztó.

Hangom zongora,
bánat bezárta.
Kezem lelkes művész,
hitét hamar eljásztá.

A lelkem néma
s a szívem nevet.
Elöttem az úr van
s a világ hátam megett.

Pálos Frigyes.

mert azok teszik emberre, mert azok adják meg sajátos emberi mivoltának jellemző vonásait.

NAGYON kevesen vannak, akik elbirják az önbírálatot, nagyon kevesen, mert igazi erő kell hozzá s az erények és az értékek birtoklása. A gyengék, az értéktelenek harsogó örömmel és elégtétellel rántják le magukhoz a sárba azokat, akik minden bírálatuk mellett amúgy is felettük állanak és felettük maradnak. Azok pedig, akik fenn vannak a magasságokban s onnan tekintenek le az emberi lét mélyén fekvő mocsaraira és posványaira, tulságos könnyedséggel ítélnék el mindent, ami emberi. Minket kettő helytelen álláspont. Mert nem a csúcsokhoz kell mérni a tenger színét, hanem a tenger színéhez a csúcsokat.

Hafiz aktuális strófái

Hejh feleim, magyarok!
Cudar idő jár kergette világra.
Nyakig vagyunk a latyakba, sárba.
Kutya életnek fanyar a magja,
Ólmos eső az égnek haragja...
Hejh, feleim, magyarok!
Nem csoda, ha a költő
Gyomra kavargó...

Hejh feleim, magyarok!
Szavad a létnek isteni bokra,
Szolgálatot már vár a robotra...
Izzad a homlok, bűnös a pára,
Halálszag ill rá tarka virágra,
Hejh feleim, magyarok!
Nem csoda, ha a lantos
Gyomra kavargó...

Hejh feleim, magyarok!
Undorral nézik egymást a bátrak,
"Csak a fejét üsd felebarátunk".
Sanda gyaru lett a korszak éke,
Dumdum golyókkal dühöng a béke...
Hejh feleim, magyarok!
Nehéz a móka, mert a
Gyomrom kavargó...

Hejh feleim, magyarok!
Társadalomban látnunk égnek,
Haagürese jött az emberiségnek...
Lámpuláit a szájba töltő
Csofásdoktor kell, nem pedig költő...
Hejh feleim, magyarok!
A lelkem sir, miközben
Rimet kavargó...

A SIKERRŐL,

a dicsőségről és elismerésről vajmi gyakran hallunk szép és zengzetes szavakat és az emberek javarésze hajlandó az ilyen frázisoknak bedülni. A látogat, szemmel láthatólag, az, hogy az ember, aki sikereket ér el, az feltétlenül értékes, az feltétlenül rászolgált arra, hogy irigyeljék és csodálják egy időben. A sikerről úgy szeretnek beszélni az emberek, mint a lét egyetlen igazolásáról s főként azok, akik életüket csupán arra koncentrálták, hogy a sikert hajszojják, anélkül, hogy embertársaiknak szolgálatot tennének, szeretnek a sikerről zengzetes és a mámoros ujjongásra emlékeztető módon beszélni. Oh, a siker, mondják s a szemük ájuldozik, csak ezért érdemes élni, csak ennek érdemes örülni, a siker pénz és erőt jelent, a siker az élet lényege.

PEDIG, ha tudnák, hogy a siker mennyire viszonylagos fogalom. Ha tudnák, hogy a taps, amelyet a felszínes sikerért kapnak az emberek, ha tudnák, hogy az a pénz, amellyel a sikert bizonyos körülmények közepette méltányolni szokták, mennyire igaztalan, mennyire hazug, mennyire aljas valami. Nem mindig, de sokszor. Nem minden ember esetében, de sok ember esetében. Az a siker, amely kizárólag külsőségekre van alapozva, az a siker, amelyből hiányzik a lélek, vajmi silány, vajmi utolsó s egyáltalában nem irigylésreméltó.

NE irigyeljük azokat, akiknek felszínes eredményekért sokszor csalásra, hazugságra alapozott sikereket tapsolnak a gondolkodásba belefáradtak, az érzésbe belesömörödtek, vagy a gondolkodni és érezni egyáltalában nem tudók. Ne irigyeljük őket, mert kell, — azért van lelkük — hogy néha érezzék a reménytelenségét, a céltalanságát mindannak, amit ők csinálnak s akkor bizonyára kevés örömmük telik ugynevezett sikerükben. Ha igazán lelkük volna, akkor nem tudnának olymód sikereket aratni, mint ahogy aratnak s akinek nincsen szepölten, friss, ártatlan lelke, annak az ujjongása ferde, tartalmatlan, hamis, kínai ezüstre emlékeztető, akármennyire a valódi ezüstöt éreztetni akaró is. Érdemes az emberi erőt összegyűjteni arra, hogy megfelelően elhelyezkedjünk az életben, hogy megfelelő pozícióra tegyünk szert. De ne veszítsük el a lelkünket utközben. Ne használjunk fel olyan eszközöket, amelyek alapján prostitálódik a lelkünk. Igyekezzünk megmaradni tisztáknak és becsületeseeknek, bármennyire nehezünkre esik is s bármennyire nevetnek is rajtunk a léhák, az önzők, a minden hájjal megkentek, akik azt hiszik, ha csálnak, hogy abban az esetben okosak is.

NE düljünk be azoknak, akik folyton folyvást azt hangoztatják, hogy csak az az élet ér valamit, amelyet a siker koronáz. Tévednek, hatalmasan tévednek. Csak az az élet ér valamit, amelyet az erkölcs, a tisztaság és tisztesség gondolata koronáz meg. Kétségtelen, hogy nehéz ezeket az elveket a mindennapi életben alkalmazni, kétségtelen, hogy temérdek kísértésnek vagyunk kitéve, de bármennyire nehezünkre esik is, bármennyi kísérletezésnek legyünk is kitéve, mégis ragaszkodjunk a tisztességhez és tisztasághoz, mert a svihakos, sikeres emberek ellen ez az egyetlen érvünk, ez az egyetlen fegyverünk, ez az egyetlen mentsvárunk, amelyet ők nem tudnak tőlünk elrabolni.

Utazás

Az angol...
hogy akad...
pénzért be...
rangokat...
bouchere...
den évben...
got nyilván...
legtöbbet...
kassza és...
politikai...
bizonyos...
más életf...
min: — H...
szükség van



Zoltán...
most nyug...
és rang...
tézett a...
ajánlat...
tuntel...
zatos oss...
alapjaib...
töttek fe...
komolysá...
Ezután...
hogy ezek...
valamivel...
azzal a...
terelnök...
bad több...
laha, hogy...
tök? Men...

Ami...
egy ízben...
mánpárt...
menyek...
tan Gyorgy...
rap, talán...
megette...
róvá, míg...
— ladyve...
reskedelm...
"a gondvis...
Ha pedig...
a minisz...
bármely...
sajátság...
sajátság...
vüket.

A megp...
selte a...
Ó csak...
tározott...
ságot...
magasabb...
napjának...
így a...
yaentjük...
kép, báro...
rakozás...

Bizony...
mas adok...
gokra s...
gokat, ho...
el. Az a...
Szent Gy...
vagyja, an...
önként, h...
kéje után...
ven, ho...
rem azt, h...
bályzatlan...

Ezek...
szágnak...
jai. Tud...
sem lehet...
amelyek...
kaspártn...
szakszer...
meg ujra...
kerül. A...
gok, sőt...
mértékben...
átlagosan...
lárba ker...
embernek...
5,000 doll...
hetetlenség...
gény ember...

Utazás a címek és rangok birodalmában

Az angol királyi komité megvizsgálja, hogy akadnak-e miniszterelnökök, akik pénzért bocsátották áruba a címeket és rangokat. — A megboldogult Henry Labouchere, aki azt ajánlotta, hogy minden évben bizonyos számú címet és rangot nyilvános árverésen adjanak el a legtöbbet kínálónak. — A politikai pártkassza és a cím- és rang-forgalom. — A politikai élet épp oly kevésbé lehet meg bizonyos salak nélkül, mint bármelyik más életfolyamat. — A beri beri és a vitamin. — Hogyan bizonyosodik be, hogy szükség van a címek és rangok adására és vételére?



GAZDAG, bár öntudatlan humor árad ki azokból a túlzott lelkiismereti rohamokból, amelyek akkor fogják el az öreg Angliát, amikor a címek és rangok megvásárlására és forgalmára figyelmeztetik. A rendes vizsgáló bizottság — pontosan a királyi komité — éppen most nyújtotta be szakasos évi jelentését a cím- és rang forgalomról. A bizottság kérdést intézett a miniszterelnökökhöz, hogy vajjon nem ajánlottak-e hivataloskodásuk idején valakit kiüntetésre azért, mert az illető személyiség bizonyos összegekkel hozzájárult a pártkassza alapjaihoz. A kérdések kellő komolysággal vetődtek fel s a miniszterelnökök viszont kellő komolysággal adtak tagadó feleletet.

Ezután a királyi komité kinyilatkoztatta, hogy ezek az illusztris személyek büntelenek valamivel később — minden esetre még ugyanazzal a lélegzettel kijelentette, hogy a miniszterelnököknek hasonló tevékenységet nem szabad többé kifejteniük. De ki beszélt arról valaha, hogy a báróságok eladók és megvásárolhatók? Mennyire durva volna az ilyen beszéd!

Ami történt az mindössze az, hogy valaki egy ízben nemeslelkűnek mutatkozott a kormánypárttal szemben. Közben pedig a körülmények teljesen véletlen összejátszása folytán György király ezt a valakit, talán másnap, talán harmadnap, királyi kegyelmében megtette Valakivé, vagyis lovaggá, vagy báróvá, míg a feleségét — s ez még fontosabb — ladyvé avatta. Ez csak nem nevezhető kereskedelmi ügyletnek. Ez inkább az, amit "a gondviselés különös kegyének" neveznek. Ha pedig e misztériumok felől megkérdezik a miniszterelnököket, bármely körből, vagy bármely pártból valék is legyenek, valami sajtóságos némaság fogja el őket. Valami sajtóságos kör bénítja meg ilyenkor nyelvüket.

A megboldogult Henry Labouchere helyeselte a címek és rangok megvásárolhatóságát. Ő csak azt kívánta, hogy minden évben határozott számú nemességet, báróságot és grófságot nyilvános árverésen adjanak el a legmagasabb árt kínálónak. A király születésnapjának, vagy újév napjának közeledtére így a gazdagok szabadon választhatnának, vachtjuk új megfestése, vagy Rembrandt kép, báróság, vagy valami más költsékes szórakozás között.

Bizonyos országokban az uralkodók hatalmas adókat vetettek ki a címekre és a rangokra a aztán arra kényszerítették a gazdagokat, hogy a címeket és rangokat fogadják el. Az a tény, hogy egy bányatulajdonos a Szent György, vagy Szent Mihály rend lovagja, annyit jelent, hogy ha valaki nem önként, hát kényszerűségből adót fizetett tőkeje után. Egyesek nem azt veszik rossz néven, hogy a rangokat adják és veszik, hanem azt, hogy az adás-vétel titokban és szabályzatlanul történik.

Ezek tudják, hogy először is minden országnak meg vannak a maga politikai pártjai. Tudják aztán azt is, hogy egy pártnak sem lehet hatalma bizonyos összegek nélkül, amelyek rendelkezésére állanak. Még a munkáspártnak is van pártkasszája, amelyet a szakszervezetek utján és más utakon töltenek meg újra. Választási jelöltnék lenni pénzbe kerül. A költségek pontos nagysága országok, sőt kerületek, sőt jelöltek szerint is nagy mértékben változik. Angliában azonban — átlagosan számítva — legalább is 5.000 dollárba kerül egy képviselőjelöltség. Gazdag embernek nem nehéz előteremteni ezt az 5.000 dollárt, de szegény embernek szinte lehetetlenség s ha így azt akarjuk, hogy szegény emberek is bekerülhessenek a törvény-



hozás házába, kell, hogy legyen valami pártkassza, amelyből pénz kerül a szegény tehetőségek megvásárlására is.

Ha ideális világban élünk — ahogy nem élünk abban — úgy volnának jó emberek, akik a politika számára is adnának pénzt önzetlenül, ahogy bizonyos missiók számára hajlandók pénzt áldozni. Az Egyesült Államokban akadtak ilyen jó emberek, akik időről időre teljesen önzetlenül adtak politikai célokra. De minden ország többé-kevésbé elköveti azt a bűnt, amit korrupciónak nevezünk: Ez azonban emberileg teljesen érthető, sőt természetes. A politikai és a társadalmi élet épp oly kevésbé lehet el bizonyos salak nélkül, mint ahogy az egyszerű létfenntartás sem lehetséges nélküle. Az az ember, aki tökéletesen sterilizált ételeket fogyasztana állandóan, halálos betegségbe esnék, amelyből többé nem volna gyógyulás számára. Ez a betegség az, amelyet a japánok után beriberinek nevezett el az orvostudomány s amelybe tömegesen pusztultak bele a japán katonák, akik az orosz-japán háború folyamán, csak főtt és hantott rizszel, tehát tökéletesen steril étellel táplálkoztak.

A japán katonák táplálékából az hiányzott, amit vitamin néven ismerünk, ami ismeretlen, de az élet fenntartásához elengedhetetlenül szükséges szennyezős a legtöbb friss ételnek. A korrupció bizonyos foka a politikai élet vitaminja, amelyet ha elpusztítanak, vele pusztulna a társadalom is.

Senki se gondolja, hogy ez modern tudományos formába burkolt macehiavellizmus. Csak a szentimentálisak, az álszentekedők, a világboldogítók — akik közben a maguk és mások szerencsétlenségének okozói — ütköznek meg azon, hogy az embereknek, tehát a politikusoknak is hibáik vannak. Emberek vagyunk s emberek kormányoznak bennünket. A tisztán látók és teljesen őszinték, akik ismerik a maguk hibáit és másokét, nem követelnék meg senkitől sem anyagi tisztaságot és jószágot. A világosan gondolkodók jól tudják, hogy az élet nem az elveknél, hanem a kompromisszumoknál kezdődik, hogy a tökéletes társadalom megvalósítását ígérő elvek csak ártnak az elveknek általában, mert megvalósításuk rögtön engedményekkel jár együtt, amelyek csak kompromittálják az elv tisztaságát. Talán nincs messze az idő — s kívánjuk, minél közelebb fekvő legyen — amikor az elvek hirdetésébe már eleve bele-

fogják számítani a kompromisszumokat — ahogy a kereskedő beleszámítja portékájának árába a lehetséges veszteséget — s előző kompromisszumok árán fogják elkerülni az elv kompromittálását. A lényeg az, hogy ne emeljük az elveket túlságos magasságokba, mert zuhanásuk csak annál nagyobb és le-sújtóbb lesz. Ne akarjuk őket naptiszta ragyogásban feltüntetni, mert annál be-fogunk piszkolódni az élet elkerülhetetlen szennyében.

A címek és rangok forgalmának hívei még azt a tervet is felsorakoztatják, hogy az, aki címet és rangot vásárol a maga és felesége és gyermekei számára, az a szükséges összeget tisztességes úton, politikától teljesen mentesen kereste meg. Szerintük nem így áll a dolog a születési arisztokráciával, amely címeit és rangjait, karddal, vérről, erőszakkal, mindennel csak éppen nem munkával szerzte meg.

Ez természetesen téves felfogás. Azok, akik ma címeket és rangokat vásárolnak, valóban építői és szervezői a mai életnek, amelyek alapja az ipari termelés, a nemzetközi kereskedelem, a bankok üzleti forgalma. Ezzel szemben a születési arisztokrácia megteremtői annak idején éppúgy építői és szervezői voltak az ő idejük életének, amely tele volt harcokkal, amelyben a kard mondta ki az utolsó szót, amelyben gyári termelésről, nemzetközi kereskedelemről és banküzletről legalább is a mai arányokban szó sem lehetett.

E két felfogás között áll, amely azt követeli, hogy a címeket és rangokat egyáltalán töröljék el s ezzel vessenek véget a nyomában felburjánzó korrupciónak. Ezt a felfogást azonban könnyebb hirdetni, mint megvalósítani az emberekkel szemben, akik úgy szeretik a címeket és rangokat, mint a diszes ruhát, a csillogó ékszereket, mint mindent, ami az átlagtól megkülönbözteti őket. S figyeljük meg nem csak a címek és rangok tulajdonosai, de a címtelenek és a rangtalanok is, mekkora áhitattal ejtik ki, a méltóságot, a kegyelmest és a többi. Ez viszont a társadalmi ösztön az emberben. Az ember érzi, hogy szükség van tekintélyre, amelyet sokszor csak címek és rangok jelenthetnek számára, szükség van felsőbbre, amelynek hatalmat sokszor csak a címek és rangok zengetessége és jelképsége erőszakolhat rá oktanul felázadó, egyéni akaratára.



EGY KUTYA NAPLÓJA *Irta: Losonczy Zoltán*

Aprilis 27.
KELLEMETLEN, viharos áprilisi napon kerültem Pestre, a csunya időben is azonnal nekiindultam megnézni a várost, amelyről a pusztán olyan sokat hallottam. Sohasem felejttem el ezt a gyalázatos napot, annyi gonosz, ellenséges indulattal találkoztam. Az autók mind nekem rohantak, a lovak a fejemre akartak lépni, a gyerekek kövel dobáltak meg, a katonák rajtak vonultak keresztül. Lihegve futkostam ide-oda, egészen elvesztettem azt a nagy nyugodtságot, amelyre olyan büszke voltam a pusztán. Mire hátat fordítottam, hátra tekinttem — bár tudtam, hogy a csunya dolog egy ilyen nagy kutyától — farkamat erősen behúztam a lábam közé. Még csak ez kellett.

— Palika vigyázz, ez a dog gyan, mintha veszett lenne, — hallottam a hátam mögött. Egy kövér asszony mondta a kis fiának, aki erre elkezdett kiabálni:

— Gizus, Gizus, nézz ki az ablakon! Veszett kutya!

Előbb egy suhanc szaladt utánam, azután az utcán mindenfelől kis és nagy emberek rohantak felém. Botokat emeltek, köveket dobáltak és inkább örömmel, mint ijedten kiabáltak:

— Veszett kutya.

Alig tudtam elmenekülni a veszedelemből. Végig szaladtam az utcán és egy esendőbb térre értem. Itt megálltam egy pillanatra gondolkozni. De csak pillanatra, mert az üldözőim lármásan közeledtek. Látam, hogy az okoskodásnak nem jött el az ideje. Itt csak az ösztön segíthet, amelyet a pusztáról magammal hoztam. Elővettem hát az ösztönömet és vakon követtem. A tér közepéig futottam, ott hirtelen jobbra kanyarodtam, azután azután megint jobbra és beszaladtam egy nagy kapun. Átjáró ház volt, amelynek a másik kapuján kifutottam, végig egy hosszú, esendes utcán a város szélére jutottam. Itt nyugodtan bentem egy ócskavasas udvarba és lefeküdtem egy felfordított fürdőkád alá.

Aprilis 28.

Reggel, mikor kibújtam a fürdőkád alól, csillogva süttött a szemembe a nap. A nagy udvarban egy lelket sem láttam, mire szaglászva kezdtem sétálni az ócskavasak körül, mert bizony nagyon éhes voltam. Egyszerre megröppent a vasrakás és egy patkány surrant ki alóla. Undorodtam a patkánytól, semmiért sem fogtam meg.

— Mars innen utálatos, ne is lássalak. — És eleje rohantam, hogy elkergessem.

Néhány pere telt el a patkány elmenekülése után. A nagy esendben egy hosszú ásitottam amikor nem is egy, hanem két

patkány jelent meg egy lyukas kazán előtt.

— Itt nem fogtok szerelmeskedni bűdösök — kiáltottam rájuk és nekik szaladtam.

Ebben a pillanatban felnéztem és dermedten nőtt a négy lábam a földbe. A kapu mellett álló faházikó ablakából egy szakállas ember figyelte, hogy mit csinálók. Hamar ki a kapun! Már szaladtam is, de a szakállas ember kiugrott a faházikóból és becsapta a kaput az orrom előtt.

Mi lesz most? Ez itt agyon ver engem, amiért a patkányait bántottam. Beszaladtam a fürdőkád alá és egy résen kilesve, morogni kezdtem.

A szakállas ember bement a faházba, bizonyosan vasdorongjáért. Ijesztően morogtam, amikor kijött, de nem dorongolt hozzám, hanem egy vaslábat. Letette a földre, mindenféle ételmaradékot dobált bele, azután leöntötte valami levestel. Odatette a fürdőkád elé, lehajolt és tenyerével a térdét csapkodta:

— Gyere ki kutyuska, gyere! Te megfogod a patkányokat.

A hangja olyan gyöngéd volt, hogy erre már nem illett morogni. Még egy kicsit kértem magamat, azután óvatosan kimásztam a kád alól. A derekamat melyen leeresztettem alázatosságom jeléül, s mert ő olyan mosolyogva hívogatott a lábához, én is ránevettem: ráztam a farkamat.

Ebben a percben nem is éreztem az éhséget, de azért nagy euppogással faltam ki az ételt, mert féltem, ha nem eszem, a szakállas ember megharagszik.

— Jó, ugye? — kérdezte. Pedig nem is volt valami jó a híg moslék, de az utolsó cseppig megettem. Erre megsimogatott, én pedig a nyelvemmel nagyot nyaltam a kezén. Már benne voltam ugyanis.

Egész nap mellette voltam. Amint a vasak között tett-vett, mindig a nyomában jártam, ami neki nagyon tetszett. Közben háromszor jöttek elő patkányok, mire dühös ugatással nekik rontottam.

— Brávó, brávó, — kiáltotta a szakállas ember, aki nem vette észre, hogy a patkányokat szándékosan hagyom elfutni.

Estefelé bevitte a lábast a faházba. Tudtam, hogy most megint enni kapok. Egy perig időzött benn és sietve kijött.

— No megállj, most nem menekülsz, — kiáltotta. Oda-hívtam magához, felemelt, bedobott egy ablakon a faházba, bezárta az ablakot utánam és benézett. Teljesen üres szobában voltam egy patkánnyal együtt. Megint dühösen ugatni kezdtem, hogy a patkány elmeneküljön. De hiába, nem volt hova elmenekülnie, mire szembe fordult velem. Még egy nagyot ugattam a szerencsétlenre, aki halálos rémület-

tel nézett a szemembe. Éreztem a szagát is, elfogott az undor és az ajtó felé hátráltam.

— Hát így vagyunk, te dög!! — rontott rám a szakállas ember. Kinyitotta a kaput és belém rugott. Kinn voltam az utcán.

Aprilis 29.

A patkány kalandom rosszul sikerült ugyan, de azért nagyon örültem neki. Két tanulságot szőttem le belőle. A behuzott farku kutyát megverik, mert azt hiszik, hogy beteg; ha a farkát csóválja és úgy tesz, mintha jól menne neki, megsimogatják. A második tanulság: minden becsületességnél többet ér a jó hazugság. Vagy ugyan egy régi jó közmondás, amelyet a megboldogult apámtól hallottam, hogy: a hazug kutyát hamarabb utólerik, mint a szánta embert. De a közmondások csak a kiskutyákra huzhatók, akik nem jól hazudnak.

Május 3.

A Városligetben egy családdal ismerkedtem meg. Olyan fesztelen vidámsággal közeledtem feljűk, hogy nem ijedtek meg tőlem. Kedvesen türtem, hogy a Laci meg az Irmuska a farkamat huzzák, a néninek kétszer kezet csókoltam, a nagyapa lábszárán pedig melegen végigdörgölődtem.

Egy szegény, szánta koldus ment el az uton, mire a Laci meg az Irma a nyelvüket nyújtották rá és bomokot szórtak utána. Velük tartottam én is és ráugattam. Gázság volt, egy pofont érdemeltem volna, de a néni büszkén megsimogatott és büszkén azt mondta:

— Ez a kutya csak minket szeret.

Erre azután mindenkit dühösen megugattam, aki arra ment és mindig visszazaladtam farkosóvalva a nénihez a simogatásért. Amikor csattogó foggakkal üldöztem el egy halálra rémült, eselédleányt, a nagyapa kijelentette:

— Hűséges állat. Jó volna nekünk.

— De gazdája keresni fogja, — mondta az Irmuska.

— Persze, — aggodalmaskodott a nagyapa — nem illik elvinni.

— Akkor siessünk vele haza, — felelte a néni.

Igy jutottam a Glauberékhez, az Ilka utcába.

Május 20.

A koszt kitűnő, sőt tulzsiros. A Glauberék folyton libát váganak. Kövér vagyok, de azért déleleg, igazi szép fiú. A szöröm pedig: nem is tudtam, hogy ilyen ragyogó, fényes szöröm van. Ha a pusztán maradok, sohasem derülnek ki kvalitásaim. Istenem, mennyi érték marad eltemetve a világban...

Gazdag, de ordináré emberek a Glauberék. Nem szeretik az állatot, csak az ő állat-

jukat. Egy kis barátnőm látogatott meg tegnap az Abonyi utcából. Ödvözlésből éppen csak hogy megszagolt, mire a porolóval kiverték. Futás közben sívalkóva, könnyfátyolos tekintettel nézett vissza rám a drága, az utcáról. Május van és szeret.

A régi macskájukat, akire mindig haragudtam, mert az ágyban aludt, ma zsákban az esővízes kádba dobta a eseléd. Megbetegedett, csunya és borzas lett. Csunya macska nem kell.

Egyszerre elmúlt a haragom. Szegény Cilike... De mi lesz velem itt, ha egyszer megbetegszem? Ordináré emberek a Glauberék.

Junius 12.

Glauberék a Tátrába mentek. Engem a kertek gondjaira bíztak. Most nekem is vakáción van és minden szabad időmet az Abonyi utcában töltöm, a kis barátnőmmel.

Gróf Pellegryni is idejár a barátnőjéhez. Két szerelmes pár az Abonyi utcában...

Junius 16.

Ma felültem a gróf kocsjára, a bakra. A kocsis hívott fel. A két első lábamat feltette a bak támlájára és a fejemet magasra emelte.

Mikor a gróf kijött a házból, le akartam ugrani, de a kocsis halkan a fülembe parancsolt:

— Maradj!

Nagyszerű jelenet következett most. A gróf megállt előttem. A szeme ragyogott és csupa melegség volt a hangja, amint mondta:

— Pompás. Le kell fotografálni.

Ugy éreztem, hogy életemben most becsültek meg először igazán.

Junius 19.

Másnap megint ebben a pózban vártam a grótot. És így ültam tegnap is meg ma is. A gróf, amikor ma kijött, átölelte a nyakamat és hozzám szorította a fejét, azután azt mondta:

— Most szállj le, indulunk!

Éreztem, hogy sorsdöntő pillanat előtt állok. Nem szálltam le.

— Vigyázz, elviszünk, — nevetett a gróf. — Na, lefele, lefele!

Tovább ültem ott, mintegy szobor.

Erre a gróf belépett a kocsiába, a Pista sziszegett egyet és a lovak megindultak.

A harmadik utcába értünk, amikor belenyilalt a szívembe valami, Linda, kis barátnőm. Talán utánam szalad és kilóg a nyelve. A szívem fáj, de nem fordultam vissza, hanem mereven ültem a bakon a kariéremért.

Junius 25.

Egészen otthon vagyok már a palotában és azt is megszoktam, hogy asztalnál ülve kell (Folytatás a 10. oldalon.)

A

T INCOLN... the glo... which he w... coming Priv... volunteers... talion.

This org... indeed, not... receiving or... having many... duties, and... as they plea...

After la... band of priv... of a holiday... tered with... games and... which the... tedium of ca... ularity from... his service... Independent... mustered o... he started... with a merc... panions. He... George M. E... fortune to, h... the very da... son's record...

"I laugh... he joked at... off merry... our compa... by turns w... about equa... this generos... have had to... for in that... furnished no... steal, and... afoot, we... for many of... too sore for... Lincoln...

about the... ten days be... had lost ne... by his prom... fend the fro... had been... for him; but... time thirtee... field, with... of interest... to be eight... member that... as a Whig... town of New...

Flattering... defeated, an... face with a... without em... What was h... muscles to... also of tryi... succeed at... problem that... before and... would rather... reasonably...

Before... postpone, an... Postpu's succ... had become... coin and an... credit, takin... Berry could... ready lived... and grow... of the earth... Unduly...

It is cre... at the rece... his persona... sible, since... ing all this... faith in his... years of wo...

Berry... failure. See... credit, to... ran away...

ABRAHAM LINCOLN

HIS YOUTH

(Fifth Installment.)

LINCOLN had gone to the frontier to do real service, not for the glory of being captain. Accordingly, on the day on which he was mustered out as an officer he re-enlisted, becoming Private Lincoln in Captain Iles's company of mounted volunteers, sometimes known as the Independent Spy Battalion.

This organization appears to have been very independent indeed, not under the control of any regiment or brigade, but receiving orders directly from the commander-in-chief, and having many unusual privileges, such as freedom from all camp duties, and permission to draw rations as much and as often as they pleased.

After laying down his official dignity and joining this band of privileged warriors, the campaign became much more of a holiday for the tall volunteer from New Salem. He entered with enthusiasm into all the games and athletic sports with which the soldiers beguiled the tedium of camp, and grew in popularity from beginning to end of his service. When, at length, the Independent Spy Battalion was mustered out on June 16, 1832, he started on the journey home with a merry group of his companions. He and his messmate, George M. Harrison, had the misfortune to have their horses stolen the very day before, but Harrison's record says:

"I laughed at our fate, and he joked at it, and we all started off merrily. The generous men of our company walked and rode by turns with us, and we fared about equal with the rest. But for this generosity, our legs would have had to do the better work, for in that day this dreary route furnished no horses to buy or to steal, and whether on horse or afoot, we always had company, for many of the horses' backs were too sore for riding.

Lincoln reached New Salem about the first of August, only ten days before the election. He had lost nothing in popular esteem by his prompt enlistment to defend the frontier, and his friends had been doing manful service for him; but there were by this time thirteen candidates in the field, with a consequent division of interest. When the votes were counted, Lincoln was found to be eighth on this list—an excellent showing when we remember that he was a newcomer in the county, and that he ran as a Whig, which was the unpopular party. In his own home town of New Salem only three votes had been cast against him.

Flattering as all this was, the fact remained that he was defeated, and the result of the election brought him face to face with a very serious question. He was without means and without employment. Offut had failed and had gone away. What was he to do next? He thought of putting his strong muscles to account by learning the blacksmith trade; thought also of trying to become a lawyer, but feared he could not succeed at that without a better education. It was the same problem that was confronted millions of young Americans before and since. In his case there was no question which he would rather be—the only question was what success he might reasonably hope for if he tried to study law.

Before his mind was fully made up, chance served to postpone, and in the end greatly to increase his difficulty. Offut's successors in business, two brothers named Herndon, had become discouraged, and they offered to sell out to Lincoln and an acquaintance of his named William F. Berry, on credit, taking their promissory notes in payment. Lincoln and Berry could not foresee that the town of New Salem had already lived through its best days, and was destined to dwindle and grow smaller until it almost disappeared from the face of the earth.

Unduly hopeful, they accepted the offer, and also bought out, on credit, two other merchants who were anxious to sell.

It is clear that the flattering vote Lincoln had received at the recent election, and the confidence New Salem felt in his personal character, alone made these transactions possible, since not a dollar of actual money changed hands during all this shifting of ownership. In the long run the people's faith in him was fully justified; but meantime he suffered years of worry and harassing debt.

Berry proved a worthless partner; the business a sorry failure. Seeing this, Lincoln and Berry sold out, again on credit, to the Trent brothers, who soon broke up the store and ran away.

(To be continued.)

IFJUKORA

(Ötödik folytatás.)

LINCOLN nem azért ment a harcterre, hogy kapitány legyen, hanem a munkából a szolgálatból eredő dicsőségért. Ebből következik, hogy aznap, amikor csapatát hazaküldték a kapitányi tiszttségére immár nem volt szükség, egyszerű közkatónának állott be Iles kapitány századában. Ezt a századot Independent Spy Battalionnak is nevezték.

Ez a katonai szervezet úgy látszik csakugyan független volt, amennyiben semmiféle ezredparancsnoktól nem kapott utasításokat, hanem egyenesen magától a hadsereg főparancsnokától, s mindenfajta privilegiumokkal rendelkezett. A többi között nem kellett tábori szolgálatot teljesítenie s akkora ételadagok illették meg a század minden egyes tagját, amennyit el tudott fogyasztani.

Miután tiszti rangjáról lemondott s ezeket a privilegiumokat rendelkező katonákat mondhatta a testvéreinek, a new salemi önkéntes katonák most már több örömet talált a katonáskodásban. Lelkesedéssel és örömmel vett részt mindazokban a játékokban és atletikai ténykedésekben, amelyekkel a katonák életük unalmát igyekeztek megölteni s a szolgálat első napjától kezdve népszerű lett s népszerűsége mindinkább fokozódott.

Amikor végre 1832 június tizenhatodikán az Independent Spy Battaliont feloszlatták, egy csoport vig katonai karsárával elkezdte az utját hazafelé. Vele és barátjával, George M. Harrisonnal az történt, hogy egy nappal a hazamenet előtt ellopták a lovukat, amiről azonban Harrison jóval később így számolt be:

"Nevettem a sorsunkon, s Lincolnnak tréfák jutottak eszébe s mindketten vígan kezdtük meg utunkat. A század nagylelkű tagjai hol velünk gyalogoltak, hol megengedték, hogy mi lovagoljunk s egyformán jártunk a többiekkel. Ha társaink nem lettek volna ilyen nagy lelkűek, akkor bizonyos, hogy rosszul jártunk volna, lábaink megmerevedtek volna s akár gyalogoltunk, akár pedig lovon ültünk, mindig volt társaságunk. Voltak lovak, amelyeknek háta annyira sebes volt, hogy bizony az ilyen lovat nem lehetett megülni."

Lincoln körülbelül augusztus elsején érkezett New Salembe, vagy tíz nappal a választások

előtt. Népszerűségéből barátai és hívei sorában egyáltalában nem vesztett, mialatt katonáskodott s barátai sem feledkeztek meg róla; de ebben az időtájrban már tizenhárom jelölt pályázott a megválasztásra s különböző érdekeket képviseltek. Amikor a szavazatokat megszámlálták, kiderült, hogy Lincoln a nyolcadik a listában, ami nagyszerű eredmény, kétségtelenül, ha figyelembe vesszük azt, hogy új ember volt a megyében, s hogy mint Whig jelöltette magát, szóval a népszerűtlen párt jelöltje volt. Saját városában, New Salembe, csak hárman szavaztak ellene.

De bármennyire hízogó volt is mindez, ez azon a tényen nem változtatott, hogy legyőzték s a választás eredménye egy rendkívül komoly kérdéssel állította szembe. Nem volt pénz, s állása sem volt. Offut megbukott s elment erről a vidékről. Vajjon mit tegyen? Arra gondolt, hogy kipróbálja izmai erejét, ha megtanulja a kovácsmesterséget; arra is gondolt, hogy esetleg ügyvéd lesz, azonban attól tartott, hogy nem lesz sikere, miután műveltségét és képzettségét nem tartotta megfelelőnek. Ugyanazzal a problémával állt szemben, amely előtte és azóta millió és millió fiatal amerikai foglalkoztatott. Az ő esetében az nem lehetett kérdés, hogy mi lenne szívesebben — az egyetlen kérdés csak az lehetett, vajjon milyen sikereket érhet el, ha az ügyvédi pályát választja.

Mialatt ebben a kérdésben döntött volna, közbelépett a véletlen, amely később alaposan kitágította a nehézségeit. Offut utódai, a Herdon nevű testvérek, elvesztették a kedvüket az üzlet iránt s az üzletet felajánlották Lincolnnak s egy barátjának, William F. Berrynak, akik hiteltre megvették az üzletet. Lincoln és Berry nem gondolhattak arra, hogy New Salem már mintegy kiélte magát s hogy ezentúl mindinkább ki-sebbedni fog s olyannyira, hogy végül is ugyszólván eltűnik a föld színéről.

Habár reményességüknek nem volt alapja, az ajánlatot mégis elfogadták s ugyancsak hiteltre még két más üzletet vettek meg, akik egyébként is arra törekedtek, hogy üzletükön túladjanak.

Nyilvánvaló, hogy azok a kedvező szavazatok, amelyek a legutóbbi választás alkalmával Lincolnra estek és az a bizalom, amellyel New Salem népe Lincoln iránt viseltetett, tette lehetővé ezeknek az üzleteknek átvételét, miután eme üzletlebonolyítások alkalmával egyetlen egy aktuális dollár nem fordult meg sem az eladók, sem a vásárlók kezében. Végeredményben bebizonyosodott, hogy Lincoln részolgált a bizalomra; de bizony éveken át nagy gondjai voltak a lelkére nehezédő adósságok következtében.

(Folytatása következik.)



Burke, a londoni fertő költője



UJABB angol irodalomnak kétség-telenül egyik leg-érdekesebb egyénisége Thomas Burke, a londoni kínai negyednek a kikötő mentén

A Limehouse Nights hírneves szerzőjéről. — A személyisége és az életfolyása. — Látogatás Burkeval a londoni kikötő borzalmas, de érdekes és misztikus kínai negyedében.

elhúzó ugrynevezett Limehouse negyednek kutatója, mélységeinek alapos ismerője. A Limehouse negyed a legkritikusabb, legesodálatosabb, legalaposabb konglomeratuma mindannak, ami selejtes, ami alantas, ami állati és egyben, ami misztikus a világ legvegyesebb társaságában, amelynek azonban fő-csoportját mégis a kínaiak alkotják.

San Francisco hírneves Barbary Coastja meghatározóvá látható a Limehouse kerületben, ebben az óriási nagy kloakában, amelyben azonban, mint Thomas Burke megéneklé, esodálatos lánvirágok is teremnek.

Most azonban nem a Limehouseról, hanem magáról az íróról, Burkeről van szó. Mor-daunt Hall angol író egyike azoknak, akik Burke-el jóbarátságban vannak és egyike azoknak a keveseknek, akinek alkalma volt résztvenni az író egyik látogatásán a Limehouseban. Alkalma volt saját szemével látni azt, hogy hogyan vizsgálódik az író a tapasztalatok hatalmas vadászterületén és hogyan végzi a helyszínen a maga hangulatszerző vizsgálódásait.

Burke, mint mondtuk, feltétlenül érdekes egyéniség. Hall szerint olyan ember, aki a maga meggyőződéséhez feltétlenül és minden körülmények között ragaszkodik. Szereti, valami babonás szerettel a kődöt, a kémények füstjét, hangos viszhangját a kőházakkal sivrásra tett ronda utcákon, a téglát, a maltert. Olyan ember, aki egyáltalán nem lelkesedik a mezők zöldjéért, az erdők susogásáért, a természet szépségéért. A virágoknak sem nagy barátja, legfeljebb a vörös geraniumnak, amelyek a város téglatengerének házáit itt-ott díszítik.

Szereti a jó ételeket, azonban még a legjobb ételek és italok sem esalogatják arra, hogy résztvegyen valami frakkos, szmokingos ebéden, mulatságon. Emellett azonban ő maga meglehetősen esinonosan jár; noha az a szokása, hogy egy-egy ruháját állandóan viseli, amíg tudja.

Az író harmincegy éves, vagy öt láb öt inces magas, kisesi szemekkel, amelyeket hatalmas szemüveg éktelenít el. A szája kicsiny, ajkai vékonyak és az egész alak mintha hiánynak indulna. Egyébként entusiastá, aki nagyon szereti a tipikus angol kocsimáknak, az ugrynevezett public houseoknak hangulatát. Egyszer, mondja Hall, nagy örömmel szaladt fel az irodájába és még nagyobb örömmel ujságotla, hogy sikerült olyan kocsimát találnia, amelyben már reggeli tizenegy órakor is sikerült angol sört, vagyis álet kapnia.

A törvény előírása az, hogy a kocsimáknak déli tizenkét óra előtt kinyitniok nem szabad és Burke örömet az okozta, hogy már tizenegy órakor alkalma volt érezni az angol szalonok fűresporának illatát. A tényállás azonban az, hogy Burke maga nem részeges, sőt nagyon mérsékelten iszik. A kocsimáknak inkább a hangulatát szereti, de különösen szereti azt, hogy kihallgathatja a beszélgetéseket azoknak, akik a kocsimáknak törzsvendégei.

Burke határozottan békebarát. Egy napon azt mondta Hallnak, hogy mi szükség van arra, hogy annyi németet leöljenek, amikor Angliában annyi rossz ember van, aki a halált megérdemelné. Van neki egy kedvenc kocsimája, ahová minden este betér egy-egy félórára. A kocsima törzsvendégei nagyon jól ismerik, azonban egyáltalán nem tekintik olyanoknak, aki felettük áll. És ez az, amit Burke akar, mert így remélheti, hogy közvetlenül nyilatkoznak meg a részére.

Burke sokáig élt a szélén annak a híres

városrésznek, amelynek lantosává szegődött. Hogy azonban a munkái megjelentek, azt elsősorban az egyik lap szerkesztője által adott tanácsnak köszönheti. Burke egynehány elbeszélést felvitte az illető lapszerkesztőjéhez, abban a reményben, hogy a lapban tárcá alakjában közölni fogja azokat.

A szerkesztő elolvasta az elbeszéléseket, azonban nem közölte a lapban azokat. Viszont azt a tanácsot adta az írónak, hogy várjon, míg annyi ilyen elbeszélése lesz együtt, a mennyi egy könyvre elegendő. Adja ki a könyvet és egész biztosan vagyont fog vele csinálni.



Burke elfogadta a tanácsot és ennek köszönheti azt, hogy a legtöbb kritikus ma Anglia négy legjobb írója között emlegeti a nevét.

Hallnak, mint mondtuk, alkalma nyílt arra, hogy résztvegyen Burke kirándulásán a Limehouse negyedben. Figyelmeztette a barátját, hogy lehetőleg viselt, szakadozott ruhába öltözzék, mert mint mondtuk, kellemetlen tapasztalatai voltak olyanokkal, akik azt hitték, hogy a Limehouse negyedben is elkerülhetetlenül kellék az estélyi ruha.

Hall szót is fogadott és így nekiültöködvé azután megjelentek az egyik csapszékben. A csapszéknek ajtait éppen akkor nyitották ki, noha, mint Hall megjegyzi, a jelenlevők számából következtetve azt lehetett gondolni, hogy ott az ajtó előtt sorfalat állottak. A hely maga nagyon érdekes volt. Még nem tartozott a Limehouse kerülethez, csak ott volt annak a határa előtt, azonban már izelítőt adhatott a misztikumok és a furcsa gonoszítottak vidékéhez. A falakon sportképek, híres boxbajnokok képei voltak. Körülöttük férfiak, nők iddógáltak. Az egésznek a levegője valami különös volt, megközelítve azt az exotikumot, amely már a Limehouse igazi sajátja. Ilyen helyen történt meg nemrég

Burke-al az, hogy bevitt magával egy angol irodalmi előkelőséget, az Athenium tagját. Nagyanehezen rávette arra, hogy egyszerű ruhába öltözzék, azonban a hangját már nem tudta megváltoztatni neki. Hiába iparkodott Burke letompítani, nem sikerült. Az illető hangosan nyilatkozott. Hangosan jegyezte meg, hogy mennyire érdekes a környezet és mennyire érdekesek azok az alakok, amelyek ott isznak, ólálkodnak körülöttük.

Burke-nak nagyon kellemetlen volt a dolog. Iparkodott ő társalgásba kezdeni, azt remélve, hogy az atheniumi barátja átváltozik hallgatósággá. Ez azonban nem zavartatta magát. Beszélt tovább. Egyik megjegyzést tette a másik után, olyannyira, hogy körülöttük a társalgás hamarosan elhallgatott és a körülállók mind öröklük figyelték. Burke ekkor megfogadta, hogy atheniumi tagot többet nem visz magával a kirándulásaira.

Amikor Hall volt vele, nagyon simán ment a dolog. A közönség egyszerűen nem vett róla tudomást. Ez annyira tetszett Burke-nak, hogy hamarosan felkelt és Hallal együtt átment egy másik kocsimába, amely már ott volt a Limehouse kerületben és amelynek az atmoszférája már igazán hamisítatlanul limehousei volt. Bejött egy kínai és odault a közellükbe egy asztalhoz. Majd egy másik lépett be. Sovány, sárga, beesett arcú kínai. Burke elbeszélte, hogy ebben a helységben már rengeteg sok harc, véres verekedés folyt le. Egyszerre megszólalt a barna tündére, aki ugylátszik, alaposan ismerete már a kínaiakat és azt, hogy hogyan kell velük elbánni, velük beszélni. Rákiáltott a kínaira, hogy takarodjék, hogy csak egy nyolcpennys darabot adott át és nincs joga egy shillingből vis-

szakövetelni. Nagy vita fejlődött ki. Végül is a bár tündére lett a győztes. Jobban bírta szóval, mint a kínai. Burke elbeszélte, hogy a kínainak, ha pénze nincsen, gyakran szokása az, hogy ilyen svindlivel iparkodik pénzhez jutni.

A legközelebbi állomás egy kínai vendéglő volt, amelyet a lehető legvegyesebb társaság frekvenciált. Legtöbben kínaiak voltak a fehérbőrű feleségeikkel, szeretőikkel. Itt volt a Limehouse igazi románca. Ott ültek az asztaloknál a fehérbőrű nők a maguk kínai férjeivel. Ott voltak a félvilágiak, a maguk feltűnő ruházatában. Ott csillogott előttük a Limehouse a maga nagy, misztikus fertőjében, erkölcselenségében, lánvirág tenyészterében.

Egy tizenéves év körüli lány tűnt fel. A karján egy tizenhét hónapos csecsemővel. A lány három nőhöz beszélt. A közeli asztalnál egy sárga férfi ült.

A lány nyilvánvalóan féltékeny volt a kínaira, aki egy másik nővel kacérkodott. Egyszerre a lány a keze hirtelen mozdulattal egy kanál forró teát öntött a kínai nyakába. Azt hittem, mondja Hall, hogy a kínai dühöngeni fog, annál inkább, mert előzően már figyelmeztette a lányt. Azonban nem így történt. Nagy nyugalommal felkelt, megtörölte az arcát, leült újra és újból kezdte a flörtölést.

Napró



A "Domergue-leán" Hogyan kell megcsinálni a nyitító intézetek.



MAGY nyitító lány "gö" ka" szí müve

karsu dereku, süde leány. Az amerikai a művész.

Gibson után me Domergue francia művész népszerűsítő köny, karsu leán Könnyű a dolga, a francia nők alt soványak s a franc sem a kövér nő kedveli.

Amerikában ma óta törekszenek a asszonyok arra, hogy soványodjanak, formás teremteségyenek. Évek óta ványság divatos, több amerikai leány is, mint Gibson leán. Azok a leányok, szeretnek, nem is ha mellett. A tea és a látszik, elegendő an se attól, hogy des. Az amerikai leány olyan, akinek lapo esni a szoknya, függesztve a derek

A karsu ter volt a színhelye ne ház. Eppen a Peeg közönséget kedves rendező. Megjelen termetű leány test ben. Olyan volt, bronzba öntött leán a szinpadon.

Valóban Rodin szedőt. A bronz-hat riült elérni a bron jelmezzel, mely ug nyörű termetéhez, öntve.

Pukkadtak a köv zott művészek ma ket nem festik vas szobrászok nem kövér nőt, talán De igazán csak

Napról-napra mindenképen vékonyodnak a nők



A "Domergue-leány" és a "Gibson girl." — Hogyan kell megsoványodni. — A párisi soványító intézetek. — Bostonban is nyílt már párisi soványító stúdió.



MAGYARNAK. népdalaink bizonyítják, mindig a karcsu, szép lányok tetszettek. Olyan, akinek "göndör a haja, karcsu a dereka", a "termete nádszál". Művészi izlés. Gibson amerikai festőművész híres "Gibson girl"-je

karcsu dereku, sudár termetű, kék szemű, szőke leány. Az amerikai leányt ilyennek idealizálta a művész.

Gibson után most Jean Demergue francia festőművész népszerűsíti a vékony, karcsu leányokat. Könnyű a dolga, hiszen a francia nők általában soványak s a francia izlés sem a kövér női formát kedveli.

Amerikában már évek óta törekcsenek a lányok, asszonyok arra, hogy lesoványodjanak, karcsu, formás teremtsékké legyenek. Évek óta a soványság divatos. A legtöbb amerikai leány olyan is, mint Gibson leánya vagy Demergue dájája. Azok a leányok, akik élni, táncolni, sportolni szeretnek, nem is hizhatnak el az amerikai koszt mellett. A tea és a sandwich nem hizlaló, de úgy látszik, elegendő arra, hogy a leányt megmentse attól, hogy deszkaszálhoz hasonló legyen. Az amerikai leányok közt ma már ritka az olyan, akinek lapos a melle s akiről le akar esni a szoknya, még ha rá is van kötve vagy függesztve a derekára.

A karcsu termetű nő megdicsőítésének volt a színhelye nemrég a párisi Mogador színház. Eppen a Peer Gynt került színre. A nézőközönséget kedves meglepetésben részesítette a rendező. Megjelent a színpadon egy gyönyörű termetű leány testhez álló bronzjelmezben. Olyan volt, mintha Rodin egyik bronzba öntött leányszobra termett volna a színpadon.

Valóban Rodin szobra inspirálta a rendezőt. A bronz-hatást nagyszerűen sikerült elérni a bronz színű, keztyűszerű jelmezzel, mely úgy simult a leány gyönyörű termetéhez, mintha rá lett volna öntve.

Pukkadtak a kövér nők. Azok az átkozott művészek manapság az ő termetüket nem festik vászonra, csak pénzért, a szobrászok nem vésnek ki márványból kövér nőt, talán még pénzért se.

De igazán csak Jean Demergue, ez a



A bronz-színű jelmezből szövött testhez álló ruha úgy fest, hogy bronzszobornak látszik magas, karcsu viselője.

gue-szépség lenni. A soványító kurák népszerűek lettek. Használnak a kövér nők mindent, hogy lesoványodjanak. Soványító intézetek keletkeztek gombamódra.

A soványodást akarja szolgálni az olyan cipő, amelynek a sarka nem hátul, hanem a sarka orra alatt van. Ez nem azt jelenti, hogy a viselője kénytelen háttal haladni, ha valahova el akar jutni. A sarok csak azért nincs hátul s azért van elől, hogy a test egyensúlya hátra es-

Lányok és asszonyok a soványító intézetben.

sék. Ezáltal, azt mondják, hogy a kövérség megszűnik s az izmok annyira megerősödnek a szervezetben, hogy csak hozzájárulnak a test egyenes tartásához, amidőn visszanyeri soványságát.

Azt mondják a szakértők, hogy a soványodás így módon elérhető, minthogy a túlkövérség tulajdonképpen nem más, mint feltámasztott súly, mely így módon elveszti támasztékát és lecsökken.

Az amerikai nők aligha kísérlik meg a soványodásnak ezt a módját. Van ugyanis a részükre más mód is, ha az egy kicsit költségesebb is. Párisban is népszerűbb ez a mód.

Bostonban már gyakorolják is. A szó szoros értelmében soványító intézet teszi lehetővé ennek a módszernek gyakorlását. A Newbury streeten levő intézetben

(Folytatás a 11. oldalon.)



A TUDOMÁNY VILÁGÁBÓL



A NEDVESSÉG TÖRTÉNELME

Szegény embertársaim, kik Volstead ur jóvoltából, de kedvetek ellenére szárazak vagytok, hadd élvezetek legalább gondolatban: elmondom, hogy a világon, — amióta fennáll — mindig volt nedvesség és hogy a munsajn talán a legrégebbi produktuma az emberi civilizációnak, ha nem is a legnehezebbike. Mert valószínű, hogy az első szeszese italt is holdvilág mellett főzték az ősemberek, nappal egyéb dolguk is lévén.

Különben a legrégebbi szeszese ital nem a pálinka vagy a bor volt. Legelőször az úgynevezett méhsör készítésére jöttek rá az emberek, még pedig egymástól függetlenül a különböző világrészekben és országokban. A méhsör onnan ered, hogy a mézes víz, ha állni hagyják, megerjed s a mézben lévő cukor szeszé változik. Igen régi ital a méhsör. Európában még a bor erjedése előtt ismerték. A görögök Homerosz előtt még méhsört ittak. Mint alább látni fogjuk, a bor későbbi felfedezését a görög mitológiá is megörökíti.

Attila király udvarában is méhsört ittak, bár akkor már elterjedt a borművelés például Olaszországban. A bizánci követ, Priseus Rhator, aki Attilánál járt, feljegyezte, hogy a hűn birodalomban méhsört vagy lótejből készült, erjesztett szeszese italt isznak. Ezt ihatták az ósmagyarok is, mint ahogy az ázsiai nomád lovasnépek ma is isszák a lótejből erjesztett úgynevezett kumiszt. Hát a kumiszt elég komisz itallnak érezhették a magyarok, mikor kalandozásuk idején megismerkedtek a rablott borok jó ízével. Híenkor aztán nem is voltak olyan féltelmetesek, mint egyébként. Feljegyezték, hogy Európaszerte még a litániába is bevették azt a fohászt, hogy a "magyarok nyilatol mentis meg Uram engem!" — de mikor St. Gallenben mind elmenekültek a népek a közelgő magyarok elől, egy felkegyel-mű barát ott maradt a kolostorban mégis, megmutatta a jó "borokat" a magyaroknak, akik aztán őt is kényszerítették, hogy igyon velük (mit a jámbor fráter készségesen meg is tett), mikor aztán a magyarok elvonultak, a barát a visszatérő St. galleniéknak nagyon dicsérte a magyarokat, hogy azok milyen kedélyes cimborák.

De most előresietünk, még nem tartunk a bornál, csak a méhsörnél. Méhsört ittak a rómaiak is, de azoknál már geobonálisztól is tudtak sörféle italt készíteni, ezt *pascának* nevezték. A régi egyiptomiak pedig már ugylátszik a mai sörhöz egészen hasonló italt tudtak készíteni, mert malátát is használtak. A régi kínaiak és japánok rizsből főzték sört. A római császárság idejében Spanyolországban már olyan sört is tudtak főzni árpából,

amit el lehetett tenni hosszabb időre, anélkül, hogy elromlott volna. A görög templom feljegyezte, hogy Ázsiában is ittak sört már Krisztus születése előtt. Franciaországban még a középkorban is sok sört, főleg méhsört ittak, mert a bor igen drága volt. Érdekes, hogy a németek, akik ma a világ legnagyobb sör ivói és sörgyártói, meglehetősen későn ismerkedtek meg az árpasörrel, s ennek főzését is más népektől, főként a keltáktól tanulták. Addig ők is csak méhsört ittak, a bort nem is ismerték egészen a IX. századig.

Amerika őslakói is tudtak sört főzni, még pedig tengeriből, ezt az italt "chicha"-nak nevezték. Délamerikában is főznek sört manióklistból.

Lisztből nemcsak a rómaiak főzték sört, hanem zítón néven a görögök is. Az oroszok ma is főznek liszt sört és kvasz-nak hívják.

A német sörfőzés a középkorban kezdődik. Barátok főzték akkoriban a sört, még védszentet is találtak a sörnek *Gambrius* személyében. A középkor óta több szerzetesrend főz még ma is sört Németországban; innen kerülnek ki a híres müncheni sörök némely fajtájának a neve: *Paulaner-Bräu* (a pálosok főzje), *Augustiner-Bräu* (az Agoston rendiek főzje). Érdekes, hogy eleinte a német hatóságok ellenkeztek a sörfőzéssel. Komló sem engedtek használni Németországban a XIV. századig. Angliában a XV. századig; de VIII. Henrik megint tiltotta. A komló nélkül főzött angol sört már akkor "ale"-nak nevezték.

Magyarországon az Árpád-ház idején főleg méhsört ittak, borra csak a főuraknak s a főpapságnak teltet. II. Béla királynak 1138-ban kelt adomány leveléből kitűnik, hogy a domoszi prépostságnak 175 akó méhsör volt az évi járandósága. *Magyarország egyes vidékein ma is főznek méhsört mézes vízből.*

Nagy haladás volt a bor megismerése és elterjedése. A bor valóban a kultúrával együtt járt mindenütt és sok tekintetben igaz az, amit a nagy természettudós, az idősebb Erdmann mondott, hogy "a bor az istenség legszebb gondolata".

A biblia szerint *Noé volt az első*, aki rájött, hogy a szőlő kiperéselt levéből bort lehet készíteni. Valószínű azonban, hogy más-más vidékeken a földnek, különösen a meleg égöv alatti, egymástól függetlenül is rájöttek. Az azonban bizonyos, hogy Palesztinában igen régóta általánosan ismert volt a bortermelés, hiszen a kínai menyegzőn is bort ittak, pedig az igen szegény emberek menyegzője lehetett, ha már az étkezés elején kifogyott a bor.

Az ókori Görögországban a magasabbrendű kultúra ugyancsak a borból született. A mitológia szerint Dionysosz isten a messze Keletről jött a görögökhöz, hogy megtanítsa őket

a szőlő termesztésére s a bor készítésére. A Dionysos-kultusból született a görög színjátás művészete, a tragédia s a komédia, s ezek mai napig is mintaképpül szolgálhatnak. A görögök Dionysost "felszabadító"-nak (Eleuteriosz) dicsőítették, mert észrevették, hogy a bor elűzi a gondokat és a boldogság érzését kelti. De felismerték azt is, hogy a bor tulságos élvezete állatassá teszi az embert, ezt jelképezték a Dionysos kísérőjét képező szatírok, akiknek kecskelábuk és szarvuk volt.

A keletről eredő szőlő (vitis vinifera) csakhamar elterjedt Európában. A görögöktől a Dionysos-kultusszal együtt eljutott a rómaiakhoz Itáliába. A rómaiak nagy szőlőművelők lettek, akkoriban nagyon híres volt például a *falernumi bor*. A rómaiak, ezek a nagyszerű gyarmatosok vitték szét az akkor ismert világba a bortermelés ismeretét. Ők honosították meg a szőlőtermelést Spanyolországban, Galliában (a későbbi Franciaországban) sőt Pannoniában, a mai Magyarország területén is. Itt aztán elpusztultak a szőlők, de Itáliában, Spanyolországban és Franciaországban mai napig is megmaradtak és továbbfejleszték a bortermelést együtt.

A bor egyik ősi földje volt Perzsia is, ahonnan Görögországba került. Még a mohamedánizmus korában is messzeföldön híres volt pl. a *sirazi bor*, amelyről oly esodálatosan szép dalokat énekelt a mohamedán léte a nagy italbrát *Omar Khajjám*, a "Rubajját" szerzője. Így dalolt róla:

*Bort ittam s rámförmedt jám-borkodók népe:
"Ne igyál, mert a bor a szent hit ellensége!"
En meg így feleltem: "Ellenség? — Allahr!
Megiszom hát mindet, legyen egyszer vége!"*

Kínába is Elő-Ázsiából, Indián és Keleti Turkesztánban jutott el a bor Kaszaron keresztül, azon az úton, amelyet nagy hazánkfa, Stein Aurél járt be.

Galliában olyan jó bor termelt, hogy Domitianus római császár már feltette tőle az itáliai borok hírnevét és elpusztította a galliai szőlőket. De hiába, mert a galliai szőlőkből lettek a híres francia délvideki borok (Bordeaux, stb.) és ezeket vitte a nagy frank király, Nagy Károly északra, hogy Burgundban és a Rajna mellett is meghonosítsa. A rajnai szőlők közt *Rüdesheimben* még ma is megvannak azok a telepek, amelyeket Nagy Károly alapított.

Európában különösen a kereszténység terjesztette el a bort azokon a tájakon is, ahová a rómaiak nem vitték még el. A keresztény egyházi szertartásnak fontos része a áldozat, amihez bor szükséges. Magyarországra is először keresztény görögök hozták a szőlőművelést, de nagy fokra Nagy Lajos

atall emelték az olaszok, akik a Tokaj-Hegyalja borvidékén az első szőlőesszét ültették. Tállyán, 1560 óta készítenek ott asszort is. A magyar népek nemzeti itala lett a bor, amelyet a sör sohasem tudott egészen kiszorítani. Még közmondásaink is dicsérik a bort: "Borban az igazság!"

Oroszországban Péter cár a XVII. században tette általánossá a bortermelést.

Amerikában svájci telepesek próbálkoztak először az európai szőlő termesztésével 1620-ban. Azonban a kísérletezések nem váltak be. Végre 1821-ben sikerült eredeti amerikai fajú szőlőlőből bort készíteni. De ez a bor nem volt jó ízű, és rókaszága volt. Később azonban rájöttek, hogy európai venyigéket kell amerikai vesszőbe ojtani, így aztán igen jó minőségű borokat tudtak produkálni. Az amerikai szőlőessző nagy áldásnak bizonyult a vén Európára számára is, mikor néhány évtizeddel ezelőtt a filokszéra pusztította végig az európai szőlővidékeket. Ugyanis rájöttek, hogy a filokszéra nem tud ártani az amerikai szőlővesszőnek, erre ilyeneket tiltottak sok európai országban s ezekben ojtották be a régi, nemes szőlőfajákat.

A borból párolták le már a középkorban a tiszta borszeszt, amit "spiritus vini"-nek, a "bor lelkének" nevezték. De a nedves szívek még jobban fogják méltányolni az egykorú arabok elnevezését, az "al-kohol"-t, ami annyit jelent, hogy "legfinomabb, valaminek a legjava". Franciaországban készítették borpárlatból *cognacot*, ugyanez az ott elfojtott mustból *pezzgót*.

Más gyümölcsökből is készül bor. Például Franciaországban rendkívül elterjedt ital a pezsgő "eide", az almabor. Erősebb szeszeseitásokat is készítenek gyümölcsökből, a szilvából a szilvóriumot (szilvovien), a cseresznyéből és meggyből szintén pálinkákat gyártanak (Cherry, Brandy, Kirsch), a szőlőtörkölyből készül a törköly, a cukornádából a rum, pálmából a pálmabor, rizsből az arak. A legelőször s ezért a szegény nép között legelterjedtebb szeszese ital a *burgonya-pálinka*, a mit 1796-ban főzték először.

De most jön a szomorú akkord! Ugy látszik, amilyen rég a nedvesség, olyan régen vannak hívei a szárazságnak is. Az emberek ugyszólván a szeszese italok megismerésével együtt rájöttek arra, hogy azoknak mértékellen fogyasztása demoralizál, lealjasít, degenerál, pusztít. Már sok görög és római böles kikelt az ivás ellen. Viszont igaz, hogy a görögök egyik legnagyobb költője, *Anakreon* lelkes dicsőítéseket írt a borról, mint ahogy minden idők poétái általában szerették az itkát. Krisztus után az V. században lépett fel a legnagyobb "száraz apostol", *Mohammed*, aki vallásának egyik alapvető (Folytatás a 10. oldalon.)

Maty

MATYOK földhöz... aki... elvergődni... jával a ret... mint a fal... teg az oxige... oladagnak a sz...
— Na, mit... nimes levegő... egész tonlóvel... ma!

Pardon, vagy emlékeztetnek... nagy dobbal... rendkívül pos... természetbeli... gazdasági pótl... ez a szegény... újra meg újra... bálja a lelke... gényebb fuldok... bent!

Matyók... Ján... már agyonse... A házbellek... vos, a bankár... nők, nemkülön... háztulajdonos... söt a vicé is... görbe szemmel... rehesetlen irod... hát azoknak... kért kapják a... egyéb földi... kért nekik... vosnak, vicé... bankókat kell... nem egyiknek... be, hogy az a... tyők ilyen... ugyszólván... elég s hogy az... sen tul nines... földhöz ragadt... ó számalmasan...

franciául, es... tát. Hazajöve... rikai polgárj...
Az ő élet... az óhaza-bel... történetét az...
Tanulság... érdekes. Kár... kevesen vagy... jük. Tartok... annyit is tud... volt. Élete... volna hozzá... terveit és gon... közvetlenül... gától tudom...

Puskás... az érdekes... sége van. Gy... oly bájosok... lepedett meg... gazdag ércele... az itteni bány... zadok óta vá... seje tiz kilom... 300 méter mé... dig tizszerte... és Kormóc... bányáj a vide... bányája, me... éveiben gazd...

A nagy... megfélelőleg... Ferencet be... Ott drága tu... második fiu... tűnő volt an... tása. Sokra v...

Matyókék gazdagok

Irtá: Zsoldos László

MATYÓK János afféle földhözragadt miniszteri hivatalnok volt, aki csak úgy birt még elvergődni valahogy a családjával a rettentő drágaságban, mint a fuldokló, halálos beteg az oxigéntömlővel, amelyet odadugnak a szájához, hogy:

— Na, mit kapkods, hogy nincs levegőd? Van itt, látod, egész tömlővel, még pedig prima!

Pardon, vagy nem ilyesmire emlékeztetnek, azok a bizonyos nagy dobbal kiutalt pótlékok, rendkívüli pótlékok, segélyek, természetbeli ellátások és drágasági pótlékok, amelyekkel ez a szegény magyar állam újra meg újra élesztgetni próbálja a lelket az ő még szegényebb fuldokló tisztviselőiben?

Matyók Jánosékat is már-már agyonsegélyezte az állam. A házbeliek, az ügyvéd, az orvos, a bankár és a kijáró-ügynök, nemkülönben a magánzó háztulajdonos és a házmester, sőt a vice is, valamennyien görbe szemmel néztek a szerenésitlen irodatisztákra, mert hát azoknak könnyű: fillérekért kapták a lisztet, zsírt és egyéb földi javakat, amelyekért nekik (az ügyvédnek, orvosnak, vicének, stb.) nehéz bankókat kell fizetniük. Ha nem egyiknek sem jutott eszébe, hogy az a kevés, amit Matyókék ilyen olesón kapnak, ugyszólván a felfogukra sem elég s hogy aztán ezen a kevesen túl nincs rá mód, hogy a földhöz ragadt irodatiszt az ő szánalmasan esekélyke fi-

téséből be bírja vásárolni a többi betevő falatot.

De, ki esodálkozhat azon, hogy az emberek igazságtalanok, amikor ebben maga a mostoha sors mutat jó példát nekik. Mert Matyók Jánosék sorsa a hónapnak ama néhány oxigéntömlős napján kívül, valóban nem volt irigylésre méltó. A nem épen nagy, de meglehetősen jóétvágyu, négygyerekes család, jóformán a hónap első hetében megevett mindent, amire a kedvezményes ellátásból s a drágasági, meg egyéb segélyekből és pótlétekből fellett; s azután három hétre bekövetkezett a hét szűk esztendő. A minimális burgonyaadagok a rongyos, fehér abrosz, repedt és esorba tányérajain, a vékonyka szelet kenyerek, a koplaló gyomrok Mino-taurusz-szájába, s hol vacsora, hol ebéd helyett a dusan megfakott élelmiszerekirakatok kördöz, esüdes és jámbor nézegetése.

— Istenem, milyen drága!
— Aztán tessék megélni ilyen árak mellett!... és így tovább.

A gyerekek pedig, ha együtt voltak a mamával, vagy a családfővel a gusztáló sötét, a kívánatos es minduntalan meg is kívánt események, csokoládé, gyümölcs, füstölthús, szalona, stb. csábító kirakatuvege előtt, az évek óta nem változó, szekerkatlan és félnék biztatás, hogy:

— Csokoládé, Palikám! Mi helyt olesőbb lesz, kistiam, rögtön vesz nektek apuka. Rögtön! Csak, persze most még... És így tovább.

A gyermekek fogytak, a fe-

leség sovány volt és kedvesgett (nem esuda hisz' ő nemcsak ennivalókat látott a kirakatokban, hanem szép ruhákat, drága kelméket és kalapokat is) Matyók János pedig, mialatt a hivatalban, az irodában, elkényyszeredett képpel adta meg a köteles fölvilágosítást a feleknek, közben tövig lelerágt mind a tiz ujjáról a körmöt, néha meg azon kapta magát rajta, hogy a leghivatalosabb beszéd közben egyszerre csak a hajába markol, akár a bolond.

A hónap huszonhétedig napja volt. A kis család ottbón már nagyon éhesen várta haza az apust, mert főznievalójuk sem volt s Matyókknak a hivatalban szerzendő kölcsönpénzből kellett volna hazavinnie kenyeret és valami hideg harapnivalót. Szegény feje! Egész délelőtt egyebet sem esinált, mint egyik szobából a másikba, egyik ügyosztályból a másikba járt-kelt száz korona kölcsönért.

— Elsején visszaadom kollega. Biztosan visszaadom megtyogta gyámoltalanul, és senkitől sem bírta megszerezni a száz koronát.

Végre felkeltő felé, amikor szegénynek már elpattanásig feszültek meg az idegei, egyszer csak odasettenkedik az asztalához valaki. Kicsoda? Egy elegáns ur. Jól ismerte. Sokszor megfordult az ügyosztályban. Kijáró. Odahajolt az irodatisztához, barátságosan átka-rolta a vállát s kis cédulát dugván az orra elé, nyájasan és diszkrétül suttogta:

— Kedves Matyók ur... néz-

ze... ezt játszva megesinálhatná... és tizezer korona...
— Micsoda?... sugta vissza az irodatiszt.

— ... tizezer a magáé... rögtön...

A következő pillanatban Matyók irodatiszt felugrott:

— Mi vagyok én... horogte kivörösödve... Minek néz engem az ur, hogy ilyesmit...?!
— és úgy találta az örmőtlan íróasztalhoz vágni a tollszárat, hogy csak úgy pattant az akkák között.

Ottbón, legnagyobb meglepetésére, terített asztal várta Matyókat. Szalonna volt egy zsiros papirosn s mellette kenyér.

Meglátogatott a Margit, újságolta a sovány asszony, és adott száz koronát. Aból hozattam kilencvennyolcért ezt a kis harapni valót, mert már nagyon éhesek voltunk.

De még nincs vége, mert most átvette a szót a második éves gimnázista fiúeska:

— És tessék elképzelni apuskám, és a vaksi boltos biztosan ezer koronásnak nézte a száz koronásunkat, mert két korona helyett kilencszáz két koronát adott vissza belőle.

— És? — kérdezte hirtelen megriadva az apa.

— Mit? és? apuskám, — felelte, Istenkém, oly természetes hangon a gyerek. — Visszaadtam neki a kilencszáz koronát, hogy ez nem jár.

— A vaksi.

És az egész család esüdesen, nyugodtan összemosislygott. Tehettek. Gazdagok voltak. Volt még két koronájuk.

— 4 —

franciául, csakhogy érvényre juttassa amerikai voltát. Hazajöve, szülőföldjén is fentartotta az amerikai polgárjogot mindhaláláig.

Az ő élete inkább az amerikai magyaroké, mint az óhaza-belieké. Ez az oka, a miért élete vázlatos történetét az amerikai közönség számára írom meg.

Tanulságos az ő élettörténete és nem pusztán érdekes. Kár lenne, ha azt senki sem írná meg. S kevesen vagyunk már, akik azt közelebbről ismerjük. Tartok tőle, hogy talán senki sincs már, aki annyit is tudna felőle, mint én. Nekem barátom volt. Élete végén alig volt nap, hogy fel ne nézett volna hozzám. Elmondta életének sok részletét, sőt terveit és gondolatait is. A mit leírok erről, vagy közvetlenül van tapasztalásom, vagy pedig tőle magától tudom.

Puskás Tivadar Nagybanján született. Ebben az érdekes, ódon városban, melynek két nevezetessége van. Gyönyörű fekvése és kies tájai, melyek oly bájosok, hogy a városban külön festő-iskola telepedett meg. És a hegyek belsejében előforduló gazdag ércek. Ólom, réz, ezüst és arany fordul elő az itteni bányákban. Az állami bányatelepeken századok óta vájják már az aranyat. Az egyik hegy belseje tiz kilométer hosszban le van fejtve, egészen 300 méter mélységig a víz szintje alatt és még mindig tizszerte több aranyat szolgáltat, mint Selmec és Kőrmöc együttvéve. Magánosoknak is vannak bányái a vidéken. Puskás atyjának is volt itt aranybányája, mely a mult század ötvenes és hatvanas éveiben gazdagon ontotta az aranyat.

A nagyjövendelmű gazdag apa viszonyainak megfelelőleg akarta elhelyezni fiait. Az idősebbet: Ferencet beadta huszárhadnagynak a hadseregbe. Ott drága ugyan a cifra élet, de győzi az apa. A második fiuból diplomatát akart nevelni. Mert feltűnő volt annak már serdülő korában is a zsenialitása. Sokra viheti. Miniszter, államkormányzó, vagy

PUSKÁS TIVADAR LEGENDÁS ÉLETE

Irtá:

HOITSY PÁL

NYOMATOTT A "SZABADSÁG" NYOMDÁJÁBAN,
CLEVELAND, O. 1923.

Egy kutya naplója

(Folytatás a 4. oldalról.)

ebédelnem. Mikor a kocsival megérkeztünk és a gróf megmutatta nekem a lakását, éppen terítve volt. Egyet gondoltam, felugrottam a székre két lábamat a hófehér abroszra tettem és mozdulatlanul néztem a tányérba. A szobalány majd elejtette a tálat, a gróf azonban jól számítottam — majd megbolondult az örömtől. Azóta nekem is asztalon terítnek.

Most már azt is tudom, ha vendég jön, nekem mindig fel kell ugranom valahová és a lábamat nyujtanom. Mindenki kezét fog velem és a gróf odáig van a büszkeségtől. Ebből itt nagyszerűen meg lehet élni.

Azért a palotában sem fenékgig teffel az élet. A gróf bogaras ember és arra kényszerít, hogy egy csunya, pisze kutyának udvaroljak. Kereszte-

zésnek nevezi az ügyet s ez, úgy látjuk, elékelő embereknel divatban van. A méltóságos asszony, aki csak néha jön át a mi lakosztályunkba, ugyanolyan csunya, pisze, mint az én menyasszonyom. Az ő házasságuk is keresztezés. Nevetnem kell.

Junius 28.

Ma az Abonyi utcába köszöntünk. Amíg a gróf fenn volt a Pálma kisasszonynál, találkoztam kis barátommal. Felejthetetlen órát töltöttünk együtt.

Igy csak elbirjuk a keresztetést: a gróf is, én is.

Ebéd után, félig szundikálva, rajtakaptam magam, hogy nagyokat sóhajtok. Egy kicsit bántott a lelkiismeret, hogy megcsalom a menyasszonyomat. De ránéztem a grófra, aki nyugodtan aludt a díványon, mint egy nagy csecsemő és megvilágosítottam. Egy komplikált lelek nem adhatja oda magát egyetlen nőnek.

Ez a háromszög — mosolygottam, élvezve a benne rejlő titkos zamatot és utánakaptam egy arra szálló légynek. Csak titokban, mert azért a gróf nagyon haragszik. Talán nem szép tőlem, hogy megcsalom a legyekkel. De miért ne legyen vele is egy háromszögem.

A légy ismét az orrom előtt repült el és a következő pillanatban már edesen csámcsogva nyeltem le. Aztán elaludtam, mint egy nagy csecsemő.

Polachek Zoltán
Függőnök, hites szabadvány ügyvéd
személyesen kezeli magyar feltalálások ügyeit az Állami Szabadvány Hivatalban a DITÁLANUL tanácsot ad
írjon irrodánkba INGYEN
képek könyvek TÁLLALÁS
MÁNYA rajzát küldje meg ma

A nedvesség történelme

(Folytatás a 8. oldalról.)

parancsára tette a szeszes italtól való tartózkodást. Nem kerülhet a paradicsomba az a muzulmán, aki bort iszik!

A modern antialkoholizmusnak, mely tudományos eszközökkel dolgozik, Amerika a hazája. Benjamin Rusk volt a neve Volstead ur előfutarjának. 1785-ben Philadelphianak előadást tartott és könyvet írt "A szeszes italok hatása az emberre" címmel. Feltárta az alkohol romboló és demoralizáló hatását és fellépése következtében egyremásra alakultak meg a "temperance" egyletek. Az angol Rev. Matthew 1830. táján megalapította a "Good Templars" rendet és mozgalmat, mely irtó hadjáratot indított minden szeszes ellen. A száraz propagandán nagy hódításokat tett, különösen szép eredményt ért el a skandináv országokban. Svéd- és Norvégországban jésztően nagy mérvet oltott az iszákosság, de néhány évtized alatt éppen ezekből az országokból lett a világ legjózanabb része. A skandináv földön vannak nagy városok, melyekben egyetlen italmérés sincs.

Amerikában több állam már régen kimondta az italtiltalmat; ezért aztán az egész Unió területére érvényes a legújabb alkotmánymódosítás, amely szárazra tette az országot. Illetve szárazra akarta tenni, mert bizony aligha akad oly naiv ember, aki elhinné, hogy Amerika valóban száraz volna.

A szocialista-kommunista rendszer is elítéli az alkoholt. Szovjet-Oroszországban alkoholtiltalom van, mint ahogy a bolse-

DOLLÁROKAT KÜLDJÖN

HA AZT AKARJA, hogy az óházában élő kedvesei ne lánssanak szűkösgöt, küldjön nekik AMERIKAI DOLLÁROKAT. Magyarország minden városában fizetünk ki DOLLÁROKAT.

HA AZT AKARJA, hogy pénze 4% ot kamatozzon azonnal és ne kelljen hat hónapig várnia a kamatra, helyezze el nálunk betétként. A kamatot havonta a tőkéhez csatoljuk.

Pénzt kamatokkal együtt bármikor kivetheti.

Korona és dollár küldés a legolcsóbb napi áron.



ATLAS BANK

39 COOPER SQUARE
NEW YORK
Telephone:
Orchard 7007

3 Ave. és 6 utca sarkán
CITY, N. Y.
Nyitva:
Reggel 8.30 este 8-ig

ÖRÖM

ha az házias hirt hallanak amerikai rokonaitól, de

KÉTSZERES ÖRÖM

ha az amerikai rokonok pénzszerzőt is küldenek. AZ AMERICAN UNION BANK LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN UTALJA ÁT A PÉNZT MAGYARORSZÁG BÁRMELY RÉSZÉRE.

KÖZJEGYZŐI ÜGYEK pontos és lelkiismeretes elintézése. HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra eredeti áron. FELVILÁGOSÍTÁST ÉS TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

AMERICAN UNION BANK

Németh János, elnök.

Füzet: 10 East 22nd Street, a Bankpalotában.
Fiók: 1597 Second Avenue, Corner 33rd Street, NEW YORK.

vikének négyhónapos uralma alatt Magyarországon is alkoholtilalom volt. Minden utcasarkon látható volt a plakát, amelyen egy lelakolt pálinkásüveg volt látható ezzel a felirattal: "Az alkohol öl, butít!" és: "Lelakoltuk az alkoholt!" Csak hogy persze maguknak a nagy kommunistáknak megvolt a kulesük ehhez a lánchoz; mint ahogy Oroszországban se szárad be a vutki.

Mindenestre helyes és üdvözlendő az alkoholfogyasztás csökkentése, de viszont sohasem lehet megakadályozni, hogy az emberek egyáltalán ne igyanak. És kellő mértékkel Isten áldása is a bor. Nem lehet szárazra tenni a világot. Hiszen ha Mohammed még a pokollal se tudta elriasztani híveit a jó perzsa és görög boroktól, vajjon Volstead ur és a pénzbiroság vagy lecsukás elriaszthatja-e az embereket az ivástól?

Valószínű, hogy mindig lesznek a földön nedvesek és szá-

NEPSZERŰ NÓTA

ZONGORARA ÉS ÉNEKRE (VAGY HEGEDŰRE)

Darumadár, ha elszállsz	50c
deffele	50c
Fehér egysz (Egy körűs hávedőshán)	50c
Ha gondolt az orgonákra (A hajnal már nem csókolgat)	50c
Néha-néha visszatérnek a tavaszi almok	50c
Sárkja, Sárkja, kis szentem	50c
Sirassatok engem, orgonavirágok	50c
Valami a cigány muzsikál	50c
A vén cigány	50c
Volga-kerülő (Csendül a Volga vízén)	50c
Zokogva sir az ősi szel	50c
Bármelyik öt dal egyszerre megrendelve	\$2.00
Mind a tíz dal egyszerre megrendelve	\$3.50
Rendeléshez M. O. mellékelendő.	

KÉRJE TELJES MAGYAR KÖTTA-ARÉNYZÉSEINKET. Vízszelvények megfelelő árendeményt kapnak. Amerika legnagyobb könyv- és zeneüzletkézdője BARD FERENC ÉS FIA fiókja KERÉKES BROS. 308 East 98th St., New York City



Puskás Tivadar

SOK hazánkfia szerzett már külföldön becsületet a magyar névnek. Ezek között alig volt néhány, a kinek élete gazdagabb lett volna fordulatokban, mint Puskás Tivadaré s a ki egyszersmind annyi különböző helyen keltette volna fel maga iránt az érdeklődést. Élt Amerika nyugati államaiban, mikor Coloradoban tetőpontján állott az aranyláz s ő volt a legtekintélyesebb bányagazgató. Lakott Philadelphian s a feltalálók hozzá vitték elsősorban új patentjeiket. New Yorkban a felső tizezrek között forgott. Astorok, Vanderbiltek voltak az ismerősei és üzlettársai. Edisonnak munkatársa, barátja és megbízottja volt. Londonban a legelőkelőbb körökben mozgott s mikor ott megházasodott, a walesi herceg, a későbbi VII. Edward angol király, volt a vőfélye a lakodalmán. Párisban a tudomány és irodalmi arisztokrácia köreiben karolták fel s itthon, Budapesten, valamint Bécsben is előkelő neves emberek keresték barátságát.

S mindenütt elismerték zsenialitását s mindenneműt magasztalták becsületességét. Gróf Károlyi István, Magyarország első gavalérja évekkel utóbb járt New Yorkban, mint a hogy Puskás onnan végleg elköltözött s a nagy fináncemberek még akkor is úgy emlegették őt, mint a legbecsületesebb emberek egyikét, aki tisztességet hozott a magyar névre.

Puskás Tivadar életének legmunkásabb korszakát Amerikában élte le. Amerikaivá lett egész gondolkodása és felfogása. Még szokásai is. Az ottani állapotokat dicsérte élte végéig. Megszerezte az amerikai polgárjogot s Párisban való laktakor is tüntetett vele, sokszor tette magát, hogy nem tud

Uti jeg

A TARSALAI... hangolt pianó... dos szemü... lami régi olasz... relemről és... sen rossz kiejt... szabb hangul... nyos hájjal, h... reze odajött... ztani az ének... Felg a láb... szabadságra... vasuti hivatal... lágosan kifeje... sebben magán... hungariójába... assami fensz... volt.

Ott ültem... dalnál jobban... emberpar... lőben is a... levegő és har... a keletről... szal mindig...

A zongora... ablikon egy... nagy, banat... talan szemmel... nezett, de ug... ne, azután tra... tetét, kerón... vest, szimpá... volt, a hajó... fiatal isztrial... szelgettem ve... lata megenged... delt, asztalsz... Kimentem... volt, mint az... mozdulatlan... ut eső napu... tés tündökles... az eggel. A... mozdult. Szint... lad. A gepre... tettek volna... Janelli hozm... kété szeme kül... láttam, hogy... loja van. Éget... tudta elkezden... Tikkadt... tem vegre én... látni.

Vihar... nagy. — Kes... nem mehetek... za tompán.

Már eljött... gondoltam.

Hol van... családjá? — ké... — Trieszt... szep, fiatal fel... éves kis fiám... szott, hogy sz... ni.

Igy histe... őket, ha a hajó... kérdeztem továb... — Mindig? — keserűen. — H... hogy csak mess... nézem őket.

Hogy leh... ember létere... badsgót, hogy... resse? Nem toll... pot Triesztban... — Alig több... sünk, annyit... tiszt is mind... ra, akár száll... vagyok a legfiat... a hajón maradt... dig nekem! A... öreg, veszeked... örül, ha hátat... manyos feleség... nyere javát s... dörögő ferje... dent fölforgat... nak s én, kit sz... leség var, — én... haragszom. Sy... gondolják mer... emberpar-élet... rabolják el, "n... nem kapnak h... bad-s ezt tem... mert följebbv...

Uti jegyzeteimből

Sirokkó előtt

Irta: Fay Ilona

A TARSALGÓ nedvességtől el-
tompult, kicsit zörgős, le-
hangolt pianója előtt az ábrán-
dos szemű kanadai leány ült. Va-
lami régi olasz dalt énekelt sze-
relemről és tavaszról, nevésege-
sen rossz kiejtéssel és még rossz-
szab hangszullyal, de annyi leá-
nyos bájjal, hogy az utasok nagy
része odajött a zongorához hall-
gatni az éneket.

Félig a lábánál állt az Indiából
szabadságra induló szőke, angol
vasuti hivatalnok. Kék szeme vi-
lágosan kifejezte, hogy legszive-
sebben magával vinné őt szellős
bungallojába, valahová oda az
assami fensikra, hol állomáson
volt.

Ott ült a leány mögött s a
dálnál jobban érdekelt a fiatal
emberpár ébredő szerelmé. Kü-
lönben is a fedélzetén tikkasztó
levegő és hagymaszag volt, mint
a keletről jövő hajókon tavasz-
szal mindig.

A zongora mellett levő hajó-
ablakon egy arc jelent meg,
nagy, bánatosan vágakozó, nyug-
talan szemmel. Eleinte a leányra
nézett, de úgy, mintha mást ne-
ne, azután rám fordította tekinté-
tét, kérően, könyörgően, menek-
vést, szimpátiát keresve. Janelli
volt, a hajó második tisztje, egy
fiatal iztriai. Már többször be-
szélgettem vele. Ha néha szolgál-
lata megengedte s velünk ebé-
delt, asztalszomszédom volt.

Kimentem. A tenger olyan
volt, mint az olaj. Szinte sűrű
mozdulatlanságában. A már rézt-
es nap sugarak sárgára festet-
ték tündöklésében. Egybefutott
az éggel. A hajó is alig hogy
mozdult. Szinte észrevétlenül ha-
ladt. A gepre is mintha hangfogót
tettek volna, hogy ne zakatoljon.

Janelli hozzám jött. Nagy, fe-
kete szeme különös fényben égett.
Láttam, hogy valami mondaniva-
lója van. Égette az ajkát, de nem
tudta elkezdeni.

— Tikkadt idő van, — kezd-
tem végre én — meg sirályt sem
látni.

— Vihar lesz, — felelt a had-
nagy. — Késni fogunk. Ismét
nem mehetek haza, — tette hoz-
zá tompán.

Már eljutott oda, ahova akart,
gondoltam.

— Hol van ön otthon? Van
családja? — kérdeztem.

— Triest közelében lakom,
szép, fiatal feleségem és egy két
éves kis fiam van, felelte. Lát-
szott, hogy szeretne rólok beszélni.

— Így biztosan mindig látja
őket, ha a hajó Triestbe jön —
kérdeztem tovább.

— Mindig? — kiáltott a tiszt
keserűen. — Hónapok telnek el,
hogy csak messziről, a partról
nézem őket.

— Hogy lehet az, hogy családos
ember léte nem kap annyi sza-
badságot, hogy egy órára fölke-
resse? Nem tölt a hajó több na-
pot Triestben?

— Alig többet egynél. Ha ké-
sünk, annyit sem. De a többi
tiszt is mind családos. Mind par-
tra akar szállni Triestben. Én
vagyok a legfiatalabb. Nekem kell
a hajón maradnom. Nekem, min-
dig nekem! A kapitány felesége
öreg, veszekedő. A kapitány
örül, ha hátat fordít neki. A kor-
mányos felesége is megette ke-
nyere javát s nem is örül, ha vén,
dörmögő férje hazamegy és min-
dent fölforgat. De ők partra száll-
nak s én, kit szerelmes fiatal fe-
leség vár, — én ittmaradok. Hogy
haragszom ilyenkor rájuk! Nem
gondolják meg, hogy egy fiatal
emberpár életörömét, boldogságát
rabolják el, úgy, hogy maguk
nem kapnak helyébe semmit. Sza-
bad-e ezt tenniük, csak azért,
mert följobbvalók?

— Hiába, — szoltam, — a
fiatalság az élet minden kedve-
zése, ezért valami-kedvezőtlen is
el kell viselni. Ha majd kapitány
lesz...

Nem folytathattam, keserűen
fölkacagott.

— Mi hasznom lesz akkor a
szabadságból? Mi örömöm lesz
benne? Akkorra feleségem meg-
öregszik. Ha addig meg nem
csal... Vagy el nem hagy... —
s szeme szinte lángolt, míg be-
szélt. — Látszott, hogy nincs
senkije, kit szeret, kit félt, kiért
remeg. Nem tudja, milyen kin,
milyen szenvedés tőle távol lenni.
Nem csókolni az ajkát. Nem simo-
gatni a selymes haját. Nem ölelni...
A kis fiam két éves és alig-
hogy a karomban volt!

Elhallgatott. Én sem szoltam.
A vízfelület egyszerre megborzon-
gott. Sárgából világoszölddé vált.
A nap lejjebb, lejjebb esuzzott s
elvezette sugarait. A vizen
violaszín csíkok támadtak, mintha
óriás abroncsok vennék körül. A
levegőben valami neszt hallat-
szott, mint valami távoli zene
rosszul hangzó akkordja.

— Sirokkó lesz, — szolt most
a tiszt. — Hallja ezt a zugás-
felét? Tancolunk ma éjjel és ké-
sünk, késünk!

Egy kis hullám föltájtékozott.
Könnyen, fehéren. A hajóstiszt
nézte. Szeme villámlott. Hangja
sötéten, fenyegetően hangzott,
mint mikor a viharfelhő zúgni
kezd a távolban.

— Gyűlölöm ezt a tengert!
Hulláma játszva, kacagva taszit
vissza, csak egy-egy arasszal.
Ezek az arasszok mértföldekké
válnak. A mértföldek órákká. Az
én boldogságom elveszett óráiva.

Vihara letarolja fiatalságom örö-
mét. Keresztülgázol vágyaimon,
reményeimem. Magányra kárhoz-
tatja asszonyomat, ki epedve vár,
hosszu heteken keresztül, míg ké-
telkedni, nehezteni kezd. Azt ír-
ta: nem hiszi, hogy haza ne me-
hetnék, ha akarnék. Hiába írom,
hogy elpusztulok az utána vá-
gyódástól, nem hiszi el. Lassan-
kint el fog hidegülni. Most még
sir, busul, haragszik. De mi lesz,
ha majd vigasztalók veszik körül
és ostromolják? Hiszen szép, fia-
tal, temperamentumos. Nem un-
ja-e meg a hosszú, az örökös vá-
rakozást? Talán rágalmaznak is
előtte! Elveszték egyszerre min-
dent, mindent!

Annaira maga előtt látta ezt
az eshetőséget, hogy arca egészen
eltorzult. Nagyon megajnáltam.

— Mért nem hagyja itt a ten-
gert? — kérdeztem. Bizonyosan
talán a parton is alkalmazást.

— Ez lehetetlen. Atyám is ten-
gerész volt. Félig gyerek voltam,
mikor egy hajótörésnél odavesztet.
Testvéreim is a tengeren vannak.
Nagybátyám is ott pusztult el.
Mind, mind! S mit tennék egye-
bet? Nem tanultam mást. Nincs,
amibe értenék. Nem hagyhatom
éhezni a feleségemet, gyerme-
kemet.

Nem feleltem.
Nem is várta tőlem. Ellenálha-
tatlan kényszer folytán kitért
előttem lelke egész keserűségét s
ebben talált, ha nem is vigasztá-
lást, de megkönnyebbülést.

Éjjel teljes erővel kitért a si-
rokkó. Recsegett, ropogott min-
den a hajón. Az utasok kabinjuk-
ba húzódtak, míg Triestben ki
nem kötöttünk. Sápadtan, beesett
szemmel jöttünk föl a fedélzetre.

Az orkászzerű szél még tartott,
a hullámok még a kikötőben is
dühösen csapkodták a hajó olda-
lát. Podgyászomat az értem jött
hotelszolgára bírva, siettem el a
kikötőből. A kanadai leány és
az indiai vasutas szorosán egy-
máshoz simulva haladt előttem.
Janellit nem láttam. Nem is gon-
doltam rá.

Magamhoz térve viharokozta
kábultságomból, észrevettem,
hogy messzelátóm hiányzik a ho-
telbe hozott csomagomból. Vissza-
mentem a kikötőbe. A szél vala-
mit enyhült. Ahol a nap sütött,
szinte simogatót a tavaszi levegő.

A hajón Janellit a kirakodás-
nál találtam. Ezer és ezer csak
hagyma volt már a parton. Egész
hagymatorlasz. A hajó gyomra
még mindig ontotta magából. A
parton pedig kocsik kocsik mellett
állt, szinig megrakva behajózásra
váró áruval.

— Mikor lesz ezzel készen? —
kérdeztem Janellit.

— Eltart éjfélig s hajnalban
indulunk, — szolt sötéten. — Ott
vár, — folytatta a partra mutat-
va. Karesu, magas fiatal asszony
állt ott egy kis gyermekkel. —
Vigye el neki, — kezdte ismét a
tiszt rekedten. Csomagot adott a
kezembe. Valami játék lehetett,
selyembe burkolva. Legalább ana-
nak éreztem a papiroson kereszt-
ül. — Ajándék mindkettőjük-
nek.

— Mondja el neki, — kezdte.
— Hétézeröt száz mássa, Filip
cég... — hangzott a mázsaló
szava.

— Mondjon el neki mindent,
— kiáltotta a tiszt. — S ismét
írt, jegyzett.

Lesiettem a hajóról, egyenesen
a fiatal asszonyhoz. Nagy, eső-
dülkőző, barna szemű kérdőn ve-
tette rám. Bemutattam magam és
átadtam a kis csomagot.

— Mikor jön haza? — kérde-
zte az asszony möhön.

— Ma nem jöhet le, ő intézi
a ki- és behajózást... — kezd-
tem habozva.

— Ismét nem jön! S az ass-
zony olyan mozdulatot tett,
mintha földhöz akarná vágni férje
ajándékát. Azután egyszerre el-
öntötte arcát a könny. Gyönyörű
volt ebben a percben. Teljesen
megértettem férje vágyakozását,
kétségét, féltékenységét s kétség-
beesését. Hirtelen sarkon fordult.
Nem hallgatott többé rám. Kis
fiát kézen fogva, elindult a város
felé. Járásában annyi volt az asz-
szonyos-bánkódás, a csalódottság,
a levertség, Janelli nyugodt le-
het, gondoltam.

Estefelé kimentem Miramar-
ba. Gyalog jöttem visszafelé a
széles parti úton. A szellővé sze-
lidült orkán balzsamos levegőt
hozott a tenger felől. Egy forduló-
nál hat-hét fiatal nő és ugyan-
annyi fiatal férfi került elém.
Néhány tengerész is volt közöttük.
Mind nagyon fiatal. A lányok
kettesével-hármasával összefo-
gódva mentek. Tréfáltak, nevet-
tek, daloltak. Gondtalan kacagá-
suk csak oly dallamos volt, mint
az énekük. Vigságuk szinte von-
zott. Közélről követtem őket. Az
előttem haladó három leány szo-
rosan karonfogta egymást. Han-
gosan nevetve, bosszantotta a
mellette menő fiatal tengerészt.
Egyszerre egy lámpa fényénél
megismertem a középsőt. Janelli
felesége volt.

Megálltam. Végre is... nincs
abban semmi, biztattam magamat,
hogy bártnővel sétál. Nem lesz
ezzel semmi rosszat. Ezért senki
sem ítéheti meg.

Egész éjjel nyugtalanul há-
nyódtam ágyamban. Hátha Janelli
mégis gyorsabban elintézte a be-
hajózást?

Napról-napra mindenképen vékonyodnak a nők

(Folytatás a 7. oldalról.)

a vendégek névsora való-
sággal a listája Boston és
környéke előkelő hölgyei-
nek. Aki a nap bármely
órájában idelátogat, any-
nyi kövér nőt talál a so-
ványítóban, hogy elámul.
És ezek a nők mind köz-
ismert előkelőségek.

Az intézet soványító
készüléke homokzsákok-
kal dögönyözi a beléje
fektetett nőt, majd meg-
indul a villanyáram, ez
aztán úgy megrázza, hogy
minden porcikája vibrál.

Majd villanyos fürdőbe
ültetik a kövérséget. A lá-
bai meleg vízben pihen-

nek, fejét meg jeges boro-
gatás hűvösíti. Csak a fe-
je látszik ki a készülék-
ből. Amikor ráeresztik az
áramot, kis gummihengere-
k kezdik minden részét
lapítani. — Nagyszerűen
veszti ily módon a zsirt, a
haját a páciens.

Huszonöt percig tart a
kúra s az eredmény az,
hogy a hölgy nyolc-tíz
fonttal soványabb.

Számtalan 250-300
fontos nő került már ki
karesun az intézetből,
csak az a baj, hogy hama-
rosan elérte megint tékin-
telyes súlyát, ha pár hétig
nem használta a kurát.



— Nagymama úgy áld minket, mintha sose lett volna fiatal!
— Épen azért szüldök gyermekeim!

Gyermekek műcsarnoka

